

Kto si? boi dekolonizacji?

Kto si? boi dekolonizacji?

Agnieszka Ko?cia?ska

– [1]

Publisher: [Pa?stwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie](#) [2]

Year of publication: 2025

Book/ journal title: „Etnografia Nowa”, nr 14, 2025, s. 43-66

Original Language: polski

Artyku? przedstawia histori? debat o dekolonizacji w Polsce toczonych od ko?ca XIX wieku do czasów współ?czesnych. Punkt wyj?cia dla ich analizy stanowi? ywe i w du?ej mierze krytyczne reakcje na wystaw? „Wybielanie” w Pa?stwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, oparte na przekonaniu, ?e Polska z kolonializmem nie mia?a nic wspólnego, a podejmowanie tego tematu jest pozbawionym sensu przeszczepianiem „lewackich” mód z Zachodu. Autorka dowodzi, ?e rozmowy o dekolonizacji maj? w Polsce d?ug? tradycj?. Umieszcza je w kontek?cie dziewi?tnasto- i wczesno dwudziestowiecznych polskich ambicji kolonialnych, które powodowa?y powielanie i współ?tworzenie zachodnioeuropejskich narracji, a tak?e reorientacji politycznych Polski w drugiej po?owie XX wieku, czyli uczestnictwa w antykolonialnym obozie wschodnim w okresie zimnej wojny oraz integracji z Zachodem po jej zako?czeniu. Analizuje stosunek do kolonializmu przed odzyskaniem przez Polsk? niepodleg?o?ci oraz w II RP, dyskursy antykolonialne okresu PRL oraz przygl?da si? procesom ich wyciszania i zapominania po 1989 roku. Dowodzi, ?e skojarzenie antykolonializmu z komunizmem powoduje, ?e po demokratyzacji kraju w debacie publicznej nie by?o miejsca na czerpanie z idei wypracowanych w okresie PRL. W artykule zestawiono odrzucenie osi?gni?? w dziedzinie antykolonializmu z analogicznym stosunkiem do feminizmu i powojennej emancypacji kobiet, znacznie szerzej opisanym w literaturze przedmiotu. Jednocze?nie dyskurs

antykolonialny jest wykorzystywany w debacie publicznej w celu podważania idei zarówno feministycznych, jak i dekolonialnych, przedstawianych jako narzucone przez Zachód.

Słowa kluczowe: dekolonizacja, polskie ambicje kolonialne, antyrasizm, feminizm, transformacja ustrojowa, gender, Polska

Source URL: <https://www.etnologia.uw.edu.pl/en/node/7293>

Links

[1] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/en/node/7293>

[2] <https://ethnomuseum.pl/muzeum/etnografia-nowa/>